

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 4Co/186/2012
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3212200221
Dátum vydania rozhodnutia: 19. 09. 2013
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Oľga Lichnerová
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2013:3212200221.1

Rozhodnutie

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Oľgy Lichnerovej a sudkýň JUDr. Alice Beňovej a JUDr. Ivety Martinákovvej v právnej veci navrhovateľa: Z. L. a.s., so sídlom v F., T. 7, K.: XX XXX XXX, zastúpeného JUDr. Helenou Strachotovou, usadenou euroadvokátkou, so sídlom Hviezdoslavova 7, Martin, proti odporcovi: U. Jandák, trvale bytom C. č. XXX, o zaplatenie 434,80 eur s príslušenstvom, o odvolaní navrhovateľa a odporcu proti rozsudku Okresného súdu Bánovce nad Bebravou zo dňa 27. marca 2012, č.k. 5C/14/2012-34 takto Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Oľgy Lichnerovej a sudkýň JUDr. Alice Beňovej a JUDr. Ivety Martinákovvej v právnej veci navrhovateľa: Z. L. a.s., so sídlom v F., T. 7, K.: XX XXX XXX, zastúpeného R. Q. L., usadenou euroadvokátkou, so sídlom Q. 7, Y., proti odporcovi: U. R., trvale bytom C. č. XXX, o zaplatenie 434,80 eur s príslušenstvom, o odvolaní navrhovateľa a odporcu proti rozsudku Okresného súdu Bánovce nad Bebravou zo dňa 27. marca 2012, č.k. 5C/14/2012-34 takto

rozhodol:

Odvolačný súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa **p o t v r d z u j e**.

Žiadny z účastníkov **n e m á** právo na náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa uložil odporcovi povinnosť zaplatiť navrhovateľovi sumu 383,97 eur s úrokom z omeškania vo výške 9 % ročne zo sumy 383,97 eur od 01.10.2010 do zaplatenia, do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. Vo zvyšku návrh zamietol. O náhrade trov konania rozhodol podľa § 142 ods. 2 O.s.p. tak, že žiadny z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania. Vychádzal zo zistenia, že medzi účastníkmi konania bola dňa 02.01.2010 uzavretá zmluva o úvere, na základe ktorej poskytol navrhovateľ odporcovi finančné prostriedky vo výške 383,97 eur a odporca sa zaviazal úver splatiť v 12 mesačných splátkach po 36,20 eur. Odporca stanovené splátky nesplácal riadne a včas a navrhovateľ od zmluvy odstúpil listom zo dňa 09.08.2010. Odstúpením od zmluvy sa zmluva od začiatku zrušila a odpadol tak právny dôvod, na základe ktorého odporca prijal finančné prostriedky ako úver a tieto bol povinný vrátiť z titulu bezdôvodného obohatenia. Odporcovi bola poskytnutá suma úveru 383,97 eur a navrhovateľovi doposiaľ nič neuhradil. Odporca je teda z titulu bezdôvodného obohatenia povinný vrátiť navrhovateľovi sumu 383,97 eur, na čo ho zaviazal súd, keďže túto povinnosť si dobrovoľne nesplnil. Odporca bol v zmysle odstúpenia od zmluvy povinný uhradiť dlžnú sumu do 30.09.2010. Odporca je v omeškaní s plnením peňažného dlhu od 01.10.2010, a preto od tohto dňa patrí navrhovateľovi úrok z omeškania podľa predpisov občianskeho práva. Navrhovateľ si uplatňoval úrok z omeškania v zákonnej výške 9 % ročne, pričom tento mu aj patrí, avšak nie podľa ustanovení Obchodného zákonníka, ale podľa ustanovení Občianskeho zákonníka, keďže vzťah medzi účastníkmi je vzťahom občianskoprávnym, a to spotrebiteľskou zmluvou, a preto aj odstúpenie od zmluvy a následne nároky z odstúpenia je potrebné posudzovať podľa predpisov občianskeho práva. Úrok z omeškania však navrhovateľovi patrí iba zo sumy poskytnutého úveru, t. j. zo sumy 383,97 eur až do dňa jej úplného zaplatenia. V prvý deň omeškania, t. j. dňa 01.10.2010, bola základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky 1% ročne, a preto navrhovateľovi patrí úrok z omeškania vo výške 9 % ročne. Ďalej

konštatoval, že zmluva, ktorú účastníci uzatvorili, je spotrebiteľskou zmluvou. Odstúpením od zmluvy zo strany navrhovateľa bola zmluva zrušená od začiatku, a preto mu je odporca povinný vydať bezdôvodné obohatenie, t. j. uhradiť iba to, čo na základe zmluvy dostal, teda sumu 383,97. Keďže zmluva bola odstúpením od začiatku zrušená, navrhovateľ nemá nárok na žiadne poplatky, zmluvné pokuty, iné sankcie a príslušenstvo. Uvedené vyplýva z ust. § 48, § 451 a § 457 Občianskeho zákonníka. Všeobecne platí, že zmluva sa odstúpením od nej v celosti od začiatku nezrušuje za podmienky, že sa na tom účastníci dohodli. Takáto dohoda však zároveň musí byť v súlade s právnymi predpismi. Akákoľvek dohoda účastníkov, ktorá by v tomto prípade zaväzovala odporcu ako spotrebiteľa na úhradu vyššej sumy, než mu v prípade odstúpenia od zmluvy vyplýva z Občianskeho zákonníka, je absolútne neplatná pre jej rozpor so zákonom, konkrétne s ustanovením § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka, pretože takáto zmluvná podmienka spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. Ustanovenie spotrebiteľskej zmluvy, ktoré zachováva právo navrhovateľa (dodávateľa, veriteľa) na úrok, poplatky, zmluvné pokuty, zabezpečenie záväzku a možnosť započítať úhrady navrhovateľom podľa jeho vôle resp. najskôr na príslušenstvo (úroky, náklady) a sankcie z titulu porušenia zmluvy, zhoršujú postavenie spotrebiteľa, pretože spotrebiteľa zaväzujú nad rámec povinností vzniknutých podľa Občianskeho zákonníka v dôsledku odstúpenia od zmluvy. Akékoľvek rozšírenie záväzkov spotrebiteľa vrátane platenia poplatkov, nákladov na vymáhanie pohľadávky, sankcií a iného príslušenstva popri vzájomnej reštitučnej povinnosti po zániku zmluvy s účinkami ex tunc postavenie spotrebiteľa zhoršuje. Dôsledky odstúpenia od zmluvy podľa požiadaviek navrhovateľa sú nevýhodnejšie ako dôsledky odstúpenia podľa úpravy v Občianskom zákonníku. Zároveň obchodné podmienky úverovej zmluvy boli koncipované v rámci štandardnej (tzv. formulárovej alebo aj typovej) zmluvy a neboli individuálne dojednané. Navrhovateľ, ktorý zmluvu vrátane obchodných podmienok sformuloval, sám dobrovoľne využil ustanovenie zmluvy o odstúpení, pričom existujú aj iné inštitúty súkromného práva, ktoré zmluvu komplexne nerušia s účinkami od momentu jej uzavretia. Stav, že by veriteľ (dodávateľ) mal v spotrebiteľskom vzťahu nárok na celé plnenie v zmysle zmluvy vrátane všetkých sankcií bez ohľadu na spôsob ukončenia zmluvy, je neakceptovateľný a týmto spôsobom by došlo k popretiu právnych dôsledkov a významu rôznych spôsobov (inštitútov) ukončenia platnosti zmluvy (napr. odstúpenia, výpovede, vyhlásenia predčasnej splatnosti, dohody, prípadne iných). Z uvedených dôvodov súd návrhu vyhovel iba v časti a uložil odporcovi povinnosť vydať navrhovateľovi bezdôvodné obohatenie, t. j. vrátiť mu poskytnuté finančné prostriedky spolu s úrokom z omeškania, ktorý navrhovateľovi patrí od 01.10.2010, a vo zvyšnej časti návrh ako nedôvodný zamietol. Odporca požiadal súd, aby mu umožnil zaplatiť dlžnú sumu v splátkach. Odporca však nijakým hodnoverným spôsobom nepreukázal svoje osobné, zárobkové a majetkové pomery, ktoré by odôvodňovali rozhodnúť tým spôsobom, že by mohol zaplatiť dlžnú sumu a jej príslušenstvo v splátkach. O dôkaznej povinnosti bol odporca pritom v zmysle § 120 ods. 4 Občianskeho súdneho poriadku riadne poučený. Okrem toho odporca je v omeškaní už viac ako rok a doposiaľ neuhradil ani len časť z poskytnutých finančných prostriedkov. Hoci je nezamestnaný, na úrade práce evidovaný nie je a podľa vlastných slov si dokáže finančné prostriedky zarobiť. S prihliadnutím na tieto skutočnosti, ako aj na výšku dlhu odporcu, nie je namieste určiť plnenie v splátkach a podľa názoru súdu je v možnostiach a schopnostiach odporcu pri vyvinutí iba minimálnej snahy dlžnú sumu uhradiť naraz. Taktiež s prihliadnutím na uvedené okolnosti nie spravodlivé, aby úplné uspokojenie navrhovateľovej pohľadávky bolo ďalej odkladané, zvlášť keď odporca nemal doposiaľ najmenšiu snahu splniť svoj záväzok aspoň sčasti. Za obdobie omeškania odporcu až do rozhodnutia súdu (viac ako rok) mal odporca dostatok času a aj možností vzhľadom na občasné si privyrobenie "fuškami" svoj dlh splniť. Z uvedených dôvodov tak súd rozhodol, že odporca je v súlade s ustanovením prvej vety § 160 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku povinný splniť si povinnosti vyplývajúce mu z tohto rozsudku do troch dní od jeho právoplatnosti. Právne svoje rozhodnutie ďalej odôvodnil ust. § 2 písm. b), § 3 ods. 1,2 zák. č. 258/2001 Z.z., § 48 ods. 1,2, § 53 ods. 1, § 517 ods. 1,2 Obč. zákonníka, § 3 ods. 1 nar. vl. č. 87/1995 Z.z..

Proti tomuto rozsudku podali v zákonnej lehote odvolanie navrhovateľ a odporca.

Navrhovateľ podal odvolanie do zamietajúceho výroku napadnutého rozsudku a do výroku o náhrade trov konania. Namietal nesprávne právne posúdenie veci a nesprávne zistenie skutkového stavu. Poukázal na ust. § 261 ods. 3 písm. b) Obchodného zákonníka, v zmysle ktorého sa treťou časťou Obchodného zákonníka spravujú bez ohľadu na povahu účastníkov okrem iného zmluvy o úvere. Nestotožnil sa preto so záverom súdu prvého stupňa týkajúcim sa hodnotenia účinkov od zmluvy. Vyslovil názor, že zmluva o úvere je absolútnym obchodom a ako taký sa záväzkový vzťah z tejto zmluvy

riadi Obchodným zákonníkom. Účinky odstúpenia od zmluvy tak nastávajú dňom doručenia odstúpenia druhej zmluvnej strane, ak nie je dohodnuté inak, čo v tomto prípade bolo a účinky odstúpenia od zmluvy mali v súlade s úverovou zmluvou nastať ku dňu 02.01.2010. Úverová zmluva sa tak nezrušila od počiatku, ale dňom 02.01.2010 v zmysle ust. § 349 Obchodného zákonníka. Plnenia poskytnuté v období, kedy bola úverová zmluva platná a účinná teda boli poskytnuté v súlade s uvedenou zmluvou a nároky, ktoré počas platnosti úverovej zmluvy boli poskytnuté tak nezanikli. Navrhol preto rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej časti zmeniť tak, že navrhovateľovi prizná celý ním uplatňovaný nárok a trovy odvolacieho konania vo výške súdneho poplatku.

Odporca sa k odvolaniu navrhovateľa písomne nevyjadril.

Odporca podal odvolanie čo do vyhovujúceho výroku napadnutého rozsudku, ktoré odôvodnil len tým, že je nezamestnaný, nemá z čoho uhradiť takú veľkú sumu. Žiadal o umožnenie splátok po 15 až 30 eur mesačne.

Navrhovateľ v písomnom vyjadrení k odvolaniu odporcu žiadal rozsudok súdu prvého stupňa vo vyhovujúcej časti ako vecne správny potvrdiť. Mal za to, že odvolanie odporcu nespĺňa zákonom stanovené podmienky pre podanie odvolania voči súdnemu rozhodnutiu.

Krajský súd v Trenčíne ako odvolací súd preskúmal vec bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 212 ods. 1, § 214 ods. 2 v spojení s § 156 ods. 3 O.s.p.) a dospel k záveru, že odvolania navrhovateľa a odporcu nie sú dôvodné.

Súd prvého stupňa na základe dôkazov, nachádzajúcich sa v danom spise, v otázke posúdenia dôvodnosti návrhu navrhovateľa dospel k správny skutkovým záverom a vec správne právne posúdil. Odvolací súd sa preto v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozsudku a podľa § 219 ods. 2 O.s.p. naň v plnom rozsahu poukazuje. Na zdôraznenie správnosti a k odvolacím námietkam navrhovateľa uvádza nasledovné:

Navrhovateľ vo svojom odvolaní považuje za nesprávny záver súdu prvého stupňa o tom, že v dôsledku odstúpenia od zmluvy zo strany navrhovateľa došlo k zrušeniu zmluvy o úvere od začiatku. Uvedený záver vyplýva z ust. § 48 ods. 2 Občianskeho zákonníka s tým, že momentom odstúpenia od zmluvy vznikajú práva a povinnosti zo zrušenej zmluvy (bez dôvodné obohatenie, náhrada škody). Odporca je preto povinný navrhovateľovi vrátiť to, čo na základe zmluvy o úvere od navrhovateľa dostal. Ustanovenia spotrebiteľskej zmluvy, ktoré na rozdiel od ustanovení Občianskeho zákonníka zavádzajú spotrebiteľa nad rámec povinností, vzniknutých podľa Občianskeho zákonníka, vždy evidentne zhoršujú jeho postavenie. Akékoľvek rozšírenie záväzkov spotrebiteľa, vrátane platenia zmluvnej pokuty a úrokov aj po zrušení zmluvy s účinkami ex tunc, postavenie spotrebiteľa zhoršuje. Dôsledky odstúpenia od zmluvy podľa zmluvy, dohodnutej medzi účastníkmi konania, v danom prípade sú nevýhodnejšie, ako dôsledky odstúpenia podľa úpravy v Občianskom zákonníku. Spotrebiteľia môžu právom očakávať, že zmluvné podmienky, koncipované v rámci štandardnej typovej zmluvy ich nezaväzujú, pokiaľ sú vo svojich dôsledkoch nevýhodnejšie oproti právnej úprave podľa Občianskeho zákonníka (princíp právnej istoty, dôvery v objektívne právo). Je potrebné pritom prihliadať aj na okolnosť, že je to práve dodávateľ - navrhovateľ, ktorý naformuloval zmluvu a dobrovoľne sa rozhodol využiť ustanovenie zmluvy o odstúpení, aj keď existujú iné inštitúty súkromného práva, ktoré zmluvu komplexne nerušia, s účinkami od momentu jej uzavretia (napr. výpoveď, strata výhody splátok). Ustanovenie zmluvy o úvere, podľa ktorého má spotrebiteľ plniť zmluvné povinnosti aj napriek odstúpeniu od zmluvy, je upravené pre žalovaného výhodnejšie práve v § 48 Občianskeho zákonníka. Súd prvého stupňa preto vec správne posúdil, keď dospel k záveru, že v dôsledku odstúpenia od zmluvy zo strany navrhovateľa došlo k zrušeniu zmluvy o úvere od začiatku. V súvislosti s posudzovaním úveru ako absolútneho obchodu je však potrebné prihliadnuť na to, že prednosť majú osobitné ustanovenia právneho poriadku, ktoré sú súčasťou špeciálnej právnej úpravy v oblasti spotrebiteľského práva, vrátane ustanovení § 52 - § 54 Občianskeho zákonníka. O tom, že aj v danom prípade ide o spotrebiteľskú zmluvu, neboli žiadne pochybnosti, a v konečnom dôsledku tomu zodpovedá aj definícia spotrebiteľskej zmluvy, za ktorú sa

považuje každá zmluva, bez ohľadu na právnu formu, ak ju uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom. Na posudzovanie platnosti právneho úkonu, vrátane odstúpenia v spotrebiteľsko-právnej, a teda typickej občianskoprávnej veci, nemôže dopadať právna úprava, regulujúca vzťahy zásadne medzi obchodníkmi, ak Občiansky zákonník akéhokoľvek občianskeho súkromného práva takúto úpravu má, a je pre nepodnikateľov výhodnejšia (rozsudok Najvyššieho súdu SR 5Ncdo 20/09). Presadzovanie obchodno-právnej úpravy odstúpenia od zmluvy aj s poukazom na ustanovenia zákona o spotrebiteľských úveroch je neakceptovateľné, keď tieto ustanovenia odkazujú v súvislosti s odstúpením od zmluvy na § 48 Občianskeho zákonníka, čo je evidentné z odkazovej poznámky pod čiarou.

Záver súdu prvého stupňa, podľa ktorého na odstúpenie od zmluvy o úvere dopadá právna úprava občianskeho, a nie obchodného práva, je správny. Odvolací súd preskúmaním nezistil ani opodstatnenosť dôvodu na odvolanie podľa § 205 ods. 2 písm. d/ (súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam), keď podstata tohto odvolacieho dôvodu spočíva predovšetkým v nesprávnom postupe súdu prvého stupňa pri hodnotení výsledkov dokazovania, dôsledkom čoho je, že súd berie do úvahy skutočnosti, ktoré z dôkazov nevyplynuli alebo neboli účastníkmi prednesené, prípadne neprihliada na skutočnosti, ktoré boli preukázané, či vyplynuli z prednesov účastníkov. Z odvolania totiž nevyplyva, ktorý z dôkazov mal súd prvého stupňa hodnotiť spôsobom, ktorý by odporoval ustanoveniu § 132 O.s.p., podľa ktorého súd hodnotí dôkazy jednotlivo a v ich vzájomnej súvislosti, pričom prihliada na všetko, čo vyšlo v konaní najavo. Dôvody, ktoré podľa odvolania majú predstavovať nesprávne hodnotenie vykonaných dôkazov - listín, predložených navrhovateľom, v podstate predstavujú právne posúdenie veci, t.j. právne vyhodnotenie obsahu práv a povinností z týchto listín vyplývajúcich.

Pokiaľ ide o odvolanie odporcu, jeho dôvody (v podstate umožnenie splácania dlhu v splátkach) sú totožné s jeho žiadosťou o splácanie dlhu v splátkach v prvostupňovom konaní. Odvolací súd môže len v celom rozsahu poukázať na odôvodnenie napadnutého rozsudku, t.j. z akého dôvodu súd prvého stupňa nepovolil odporcovi predmetnú pohľadávku splácať v mesačných splátkach. Je nesporné, že za obdobie omeškania odporcu až do rozhodnutia súdu (viac ako rok) mal odporca dostatok času aj možnosť svoj dlh splatiť. Odvolací súd vzhľadom na tieto okolnosti, ako aj tú skutočnosť, že navrhovateľ nevyjadril súhlas so splácaním dlhu, odvolanie odporcu považoval za nedôvodné.

Napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa je správny aj vo výroku o náhrade trov podľa § 142 ods. 2 O.s.p., keď správne súd prvého stupňa žiadnemu z účastníkov náhradu trov konania nepriznal, vzhľadom na ich čiastočný úspech v konaní.

Odvolací súd preto napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa ako vecne správny potvrdil podľa § 219 ods. 1 O.s.p.

O náhrade trov odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 224 ods. 1, § 142 ods. 2 O.s.p. tak, že žiadny z účastníkov nemá právo na náhradu trov odvolacieho konania vzhľadom na ich úspech i neúspech v odvolacom konaní.

Toto rozhodnutie prijal senát krajského súdu jednomyseľne.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.